

SPORT & BEWEEGVISIE 2030

***"Iedere Ossenaar gaat meer bewegen
voor een gezond leven."***

Oss is een Global Goals gemeente.
De Osse sport- en beweegvisie draagt bij aan:

Inleiding

Sport en bewegen zijn van onschatbare waarde voor een gezonde samenleving. Het zorgt voor plezier, ontspanning en sociale verbinding. De wereld van sport en bewegen verandert voortdurend. We zien de laatste jaren dat traditionele sportverenigingen hun ledenaantallen zien afnemen, terwijl ondernemende sportaanbieders steeds meer sporters aantrekken. Daarnaast kiest een steeds grotere groep sporters ervoor om te gaan sporten en bewegen in de openbare ruimte, denk aan wandelen, hardlopen, fietsen en wielrennen.

Vanuit dit veranderende beeld is het tijd voor een nieuwe visie op sport en bewegen voor onze gemeente. In deze visie richten we ons niet alleen op het verhogen van sportdeelname, maar ook op het stimuleren van bewegen als onderdeel van een gezonde levensstijl en het vergroten van inclusie en diversiteit in onze gemeente. Sport en bewegen zijn niet alleen een doel op zich, maar ook een krachtig middel om gezondheid, sociale verbinding en gelijke kansen te bevorderen.

Het Osse Sportakkoord is de basis voor de nieuwe visie op sport en bewegen. In oktober 2019 is door 50 lokale partners het Osse Sportakkoord I gesloten. In juni 2023 heeft een herijking plaats gevonden en zijn de ambities voor het Osse Sportakkoord II geformuleerd op vier thema's. Deze thema's gebruiken we ook als kapstok voor de nieuwe visie.

- Inclusie en diversiteit.
- Vitale Sportaanbieders
- Vaardig in Bewegen
- Ruimte voor sport en bewegen

Feiten en cijfers

Aantal inwoners dat minimaal 1 keer per week sport daalt (Bron: Oss in cijfers)

- 53,7% in 2012
- 51,7% in 2022

Aantal lidmaatschappen van sportverenigingen in Oss daalt (Bron: NOC*NSF)

- 24,6% van alle inwoners van Oss is lid van een sportvereniging (2022). In 2018 was dit 25,5%
 - o Mannen zijn vaker lid van sportverenigingen dan vrouwen (33,8% t.o.v. 15,3%)
 - o Vooral kinderen zijn vaker lid van sportverenigingen dan volwassenen (47,4% t.o.v. 20%)

Manier van sporten in Nederland 2023 (Bron NOC*NSF) * Specifieke cijfers over Oss zijn niet bekend

	Totaal	Jeugd (5 t/m 18 jaar)	Volwassenen (19 t/m 80 jaar)
- alleen/ongeorganiseerd	33%	19%	36%
- als lid van sportvereniging	24%	54%	17%
- als klant/abonnee/cursist van een ondernemende sportaanbieder	19%	18%	19%
- in groepsverband met vrienden/familie	13%	13%	13%

Aantal inwoners dat voldoende beweegt (Bron: Brabantscan GGD)

- 45% van de kinderen tot 12 jaar beweegt minimaal 1 uur per dag (2021)
- 24% van de jongvolwassenen (16-26 jaar) beweegt minimaal half uur per dag (2022)
- 44% van de volwassenen (18-65) beweegt minimaal 2,5 uur per week (2022). In 2012 was dit 53%.
- 40% van de ouderen (65+) beweegt minimaal 2,5 uur per week (2022). In 2012 was dit 37%.

Aantal inwoners met overgewicht en obesitas (Bron: Brabantscan GGD)

- 3% van de kinderen tot 12 jaar heeft overgewicht of obesitas (2021)
- 40% van de jongvolwassenen (16-26 jaar) heeft overgewicht of obesitas (2022)
- 49% van de volwassenen (18-65 jaar) heeft overgewicht of obesitas (2022)
- 63% van de ouderen (65+) heeft overgewicht of obesitas (2022)

Aantal inwoners met chronische klachten (fysiek) (Bron: Brabantscan GGD)

- 61% van de volwassenen (18-65 jaar) heeft fysieke klachten (2022)
- 71% van de ouderen (65+) heeft fysieke klachten (2022)

Aantal inwoners met chronische klachten (psychisch) (Bron: Brabantscan GGD)

- 35% van de volwassenen (18-65 jaar) heeft psychische klachten (2022)
- 32% van de ouderen (65+) heeft psychische klachten (2022)

Inclusie en diversiteit

Wat willen we bereiken?

We willen een toegankelijk en laagdrempelig sport- en beweegaanbod, waarin iedereen die mee wil doen mee kan doen. En we willen kansengelijkheid vergroten voor én door sport- en beweegdeelname.

We hebben een ruim sport- en beweegaanbod in de wijken en dorpen. Maar er zijn nog drempels voor inwoners om mee te doen. Bijvoorbeeld vanwege een fysieke beperking, taalbarrière of financiële belemmering. Die drempels willen we wegnemen, zodat we meedoen mogelijk maken voor iedereen.

We richten we ons ook op doelgroepen met gezondheidsachterstanden en/of risico's. Door middel van sport, bewegen en gezonde leefstijl willen we hogere zorgkosten richting de toekomst voorkomen.

Sport en bewegen zijn belangrijke pijlers in ons preventie- en gezondheidsbeleid. Sport- en beweegdeelname versterkt bovendien de sociale basis door ontmoeten en samen doen. We willen gebiedsgericht werken en aansluiten in bij welzijn en ondersteuning.

Wat gaan we hiervoor doen?

In iedere wijk gaat een buurtsportcoach aan de slag. Hij/zij wordt het aanspreekpunt voor alle inwoners die een drempel ervaren om mee te kunnen doen. De buurtsportcoach neemt financiële, sociale en praktische drempels voor inwoners weg met behulp van bestaande regelingen en programma's. Vervolgens zorgt hij/zij voor bemiddeling naar passend aanbod in de wijk.

Bestaande regelingen en programma's voor specifieke doelgroepen maken we beter zichtbaar en toegankelijker. We willen een zo passend mogelijk aanbod zodat iedereen mee kan doen.

De buurtsportcoach wordt onderdeel van het sociale wijkteam. Samen met zorg- en welzijnsorganisaties laten we kwetsbare inwoners kennis maken met passend aanbod in de wijk. We zetten sport en bewegen in om gezondheid te bevorderen en/of de sociale basis versterken. Sportaanbieders krijgen hulp bij het passend en toegankelijk maken van hun aanbod. Indien nodig helpt de sportcoördinator bij het opzetten van nieuw aanbod. De regie hiervoor ligt bij inwoners en/of sportaanbieders.

Vitale sportaanbieders

Wat willen we bereiken?

Samen met sportverenigingen en ondernemende sportaanbieders werken we aan een kwalitatief sterk, veilig en toegankelijk sportaanbod voor iedereen.

We willen een breed en divers sport- en beweegaanbod voor onze inwoners. Sportverenigingen en ondernemende sportaanbieders zorgen daarvoor. Ze zijn belangrijk voor de leefbaarheid in wijken en dorpen. Ze zijn een plek voor ontmoeting en dragen bij aan gezondheid.

We ondersteunen sportverenigingen om de maatschappelijke ontwikkelingen goed het hoofd te kunnen bieden. We willen dat sportverenigingen hun organisatiekracht behouden. Sportbonden bieden hiervoor ook ondersteuning.

Voor ondernemende sportaanbieders ontwikkelen we ook passende ondersteuning. We geven deze aanbieders ruimte op onze sportparken en binnen maatschappelijk vastgoed. Hiermee willen we dit groeiende sport- en beweegaanbod en de sociale functie behouden voor onze inwoners.

Wat gaan we hiervoor doen?

We gaan door met onze aanpak 'vitale en veilige sportverenigingen' op basis van het bestaande beleidskader. We willen meer capaciteit voor verenigingsondersteuning, zodat verenigingen hun organisatiekracht kunnen behouden.

We sluiten aan bij het vrijwilligersbeleid en zorgen ervoor dat sportverenigingen ondersteuning krijgen vanuit het brede loket voor vrijwilligersorganisaties. Hier kunnen ze o.a. terecht met hulpvragen over het werven, behouden en waarderen van vrijwilligers en het handhaven van een veilig sportklimaat.

We onderzoeken hoe we buurtsportcoaches kunnen inzetten om verenigingen te helpen bij het open stellen en beheren van de sportparken. Zij zorgen voor meer multifunctioneel gebruik van de sportparken en daarmee voor meer ruimte voor sport en bewegen.

Samen met ondernemende sportaanbieders onderzoeken we wat nodig is om beter te kunnen samenwerken. We verkennen de mogelijkheden en stellen voorwaarden op voor het gebruik van onze sportparken en binnen maatschappelijk vastgoed.

Vaardig in bewegen

Wat willen we bereiken?

We werken aan een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere. We bieden gelijke kansen voor alle kinderen om vaardig en veelzijdig te leren sporten en bewegen.

We willen dat alle kinderen en jongeren goed leren bewegen, maar vooral ook plezier hebben in sport. Het gaat er niet alleen om hoe goed je bent, maar vooral dat je het leuk vindt om te doen. De basis voor een leven lang sporten, bewegen en een gezonde leefstijl wordt gelegd in je jeugd.

Ouders, sporttrainers, leerkrachten, buurtsportcoaches, vriendjes en vriendinnetjes zijn nodig om kinderen en jongeren met plezier aan het sporten en bewegen te krijgen én te houden.

Buurtsportcoaches zijn actief in alle wijken en dorpen. Zij organiseren sport- en beweegactiviteiten op en rondom scholen en in de openbare ruimte. Zodat kinderen zelfstandig leren spelen en bewegen, maar ook kennis maken met sportaanbieders in de wijk.

Wat gaan we hiervoor doen?

We willen de inzet van buurtsportcoaches op en rondom scholen behouden, ondanks de veranderende voorwaarden in de Brede Regeling Combinatiefuncties vanuit de Rijksoverheid. Vanaf 2026 mogen de middelen van het Rijk niet voor binnenschools aanbod worden gebruikt.

Samen met het onderwijs willen we ervoor zorgen dat alle kinderen gelijke kansen hebben om van jongs af aan te leren sporten, bewegen en gezond leven. De buurtsportcoach die binnenschools aanbod verzorgd is hierbij een belangrijke schakel.

We stimuleren sportaanbieders bij de ontwikkeling van (vrijwillige) trainers en coaches gericht op plezier in sport en brede motorische ontwikkeling. De buurtsportcoaches zijn beschikbaar als opleider of begeleider van de trainers en coaches.

We behouden en versterken sportstimuleringsprojecten voor de jeugd waarbij we toeleiden naar passend sport- en beweegaanbod. We stimuleren samenwerking van sportaanbieders met onderwijs, kinderopvang en maatschappelijke organisaties zodat de jeugd actief wordt en blijft.

We hebben tenslotte ook aandacht voor ouderen. We stimuleren hen om te blijven bewegen, zodat we het risico om te vallen verminderen of voorkomen. We investeren in valpreventie om de zelfredzaamheid en kwaliteit van leven voor ouderen te behouden en om de druk op de zorg te verminderen.

Ruimte voor sport en bewegen

Wat willen we bereiken?

We willen toekomstbestendige sport- en beweegvoorzieningen die uitnodigend, faciliterend en toegankelijk zijn voor iedereen. We willen niet alleen de voorzieningen vernieuwen en ontwikkelen, maar vooral het gebruik het stimuleren en mogelijk maken voor iedereen.

We stellen sportparken open voor sport- en beweegactiviteiten van sportverenigingen, ondernemende sportaanbieders en ongeorganiseerde sporters. Het open sportpark wordt een plek waar alle inwoners kunnen sporten, bewegen en ontmoeten.

Ook sporthallen en gymzalen worden een plek voor sport- en bewegen voor iedereen. Er is een groeiende vraag naar ruimte voor de binnensport. Maar deze accommodaties zijn tot nu toe vooral ingericht voor bewegingsonderwijs, dat willen we veranderen.

We maken ook de openbare ruimte aantrekkelijker om te sporten en bewegen. Een omgeving die uitdaagt tot bewegen draagt binnen een gemeente immers bij aan een betere gezondheid van de inwoners, betere leefbaarheid en meer participatie van kwetsbare groepen.

Wat gaan we hiervoor doen?

We blijven investeren in vier grote sportparken in Oss. Op sportpark Rusheuvel, sportpark Amstelhoef, sportpark Talentencampus en sportpark Koppelsteeg blijven we voorzieningen voor sport en bewegen vernieuwen en ontwikkelen.

Voor de toekomstbestendigheid van andere sportparken zetten we in op een verbreding van de maatschappelijke functie. Sportpark Onder d'n plag is hiervoor een goed voorbeeld. Daarnaast maken we ruimte voor ondernemende sportaanbieders op gemeentelijke sportparken.

Bij nieuwbouw en vervanging van sporthallen en gymzalen gaan we vroegtijdig in gesprek met sportaanbieders en inwoners. We hebben een wettelijke verplichting richting het onderwijs, maar we willen voor alle inwoners in de wijk meer ruimte bieden voor sport, bewegen en ontmoeten.

We werken aan een beweegvriendelijke leefomgeving voor alle inwoners. We onderzoeken wat nodig is om inwoners nog meer uit te dagen tot bewegen. We willen o.a. traditionele speeltuinen ontwikkelen tot multifunctionele plekken voor spelen, bewegen en ontmoeten van alle leeftijden.

Onze werkwijze

We werken met elkaar aan een duidelijke doelstelling. We willen dat iedere Ossenaar meer gaat bewegen voor een gezond leven. Aan dit doel hoeven we gelukkig niet alleen te werken, want alleen kunnen we dit doel niet bereiken. De gemeente kan faciliteren, stimuleren en ondersteunen, maar het zijn de sportaanbieders en maatschappelijke organisaties die echt het verschil kunnen maken. Zij bereiken inwoners direct en kunnen hun motiveren om meer te gaan bewegen.

We zijn daarom erg blij dat we het Osse Sportakkoord hebben gesloten met ruim 50 lokale partners. Sportaanbieders, onderwijs, zorg- en welzijnsorganisaties hebben hun krachten gebundeld en werken samen aan drie concrete actielijnen:

- We versterken het fundament van sport en bewegen
- We vergroten van het bereik van sport en bewegen
- We geven meer betekenis aan sport en bewegen

Het gaat erom dat meer inwoners plezier beleven aan sport en bewegen, dat meer inwoners zich aangesproken voelen om te sporten en bewegen en dat de waarde van sport voor meer mensen duidelijk wordt. Uiteindelijk ligt de actie en verantwoordelijkheid bij de inwoners zelf. We roepen iedereen op om actief deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten, niet alleen voor hun eigen gezondheid, maar het zorgt ook voor energie, plezier en zingeving in het dagelijks leven. Het zorgt voor meer sociale verbinding en gaat daarmee eenzaamheid en kansenongelijkheid tegen.